

საქართველო შეუერთდა საქართველოს პარლამენტის
2004 წლის 17 თებერვლის N 3342 – რს დადგენილებით

კონვენცია

ზღვაში და ნავსადგურში მეზღვაურთა სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების შესახებ (N 163)

ძალაში შესვლის თარიღი: 1990 წლის 3 ოქტომბერი

მუხლი 1. მოცემული კონვენციის მიზნებისათვის:

ა) ტერმინი "მეზღვაური" ნიშნავს სახელმწიფო ან კერძო საკუთრების საზღვაო გემზე, გარდა სამხედრო ხომალდისა, ნებისმიერ რანგში მომუშავე ნებისმიერ პირს;

ბ) ტერმინი "სოციალურ - საყოფაცხოვრებო მომსახურება" ნიშნავს საყოფაცხოვრებო და კულტურულ ღონისძიებებსა და სამსახურებს, აგრეთვე დასვენების, ორგანიზაციისა და ინფორმაციის მიწოდების ღონისძიებებსა და სამსახურებს.

2. ორგანიზაციის ყოველი წევრი ეროვნული კანონმდებლობის ან წესების მეშვეობით გემთმფლობელთა და მეზღვაურთა ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან კონსულტაციის შემდეგ განსაზღვრავს, თუ მის ტერიტორიაზე რეგისტრირებული რომელი გემები უნდა მიიჩნიონ საზღვაო გემებად მოცემული კონვენციის დებულებათა მიზნებისათვის, რომელიც გემზე სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურებას ეხება.

3. ხელისუფლების კომპეტენტური ორგანო იმდენად, რამდენადაც მიაჩნია რომ ეს პრაქტიკულად განხორციელებადია, თევზსაჭერი გემის მფლობელების და მეთევზეების ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან კონსულტაციების შემდეგ მოცემული კონვენციის დებულებებს იყენებს კომერციული საზღვაო მეთევზეობის მიმართ.

მუხლი 2

1. ორგანიზაციის ყოველი წევრი, რომლისთვისაც მოცემული კონვენცია ძალაშია, ვალდებულია კისრულობს უზრუნველყოს მეზღვაურების სათანადო სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება, როგორც ნავსადგურში, ისე გემზე.

2. ორგანიზაციის ყოველი წევრი უზრუნველყოფს მოცემული კონვენციის დებულებების შესაბამისად გასაწევი სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების დაფინანსების საჭირო ღონისძიებათა განხორციელებას.

მუხლი 3.

1. ორგანიზაციის ყოველი წევრი ვალდებულია კისრულობს უზრუნველყოს ქვეყნის შესაბამის ნავსადგურებში ყველა მეზღვაურის სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება. ეროვნების, რასის, კანისფერის, სქესის, რელიგიური მრწამსის, პოლიტიკური მოსაზრებებისა თუ სოციალური წარმოშობის მიუხედავად. აგრეთვე იმ გემის რეგისტრაციის სახელმწიფოს მიუხედავად, რომელზეც ისინი მსახურობენ.

2. ორგანიზაციის ყოველი წევრი გემთმფლობელებისა და მეზღვაურების ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან კონსულტაციის შემდეგ განსაზღვრავს, თუ რომელი ნავსადგურები უნდა მიიჩნიონ მოცემული მუხლის მიზნების შესაბამისად.

მუხლი 4

1. ორგანიზაციის ყოველი წევრი ვალდებულია კისრულობს უზრუნველყოს ყველა მეზღვაურის

სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება მის ტერიტორიაზე რეგისტრირებულ ყოველ საზღვაო გემზე, იქნება ის სახელმწიფო თუ კერძო საკუთრების.

მუხლი 5

ხორციელდება სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების სფეროში საქმიანობის ხშირი შემოწმება, რათა იგი შეესაბამებოდეს მეზღვაურთა საჭიროებებს, რომლების იცვლება ნაოსნობაში ტექნიკური, საწარმოო და სხვა ცვლილებების კვალობაზე.

მუხლი 6

ორგანიზაციის ყოველი წევრი ვალდებულია კისრულობს:

- ა) ითანამშრომლოს ორგანიზაციის სხვა წევრებთან მოცემული კონვენციის გამოყენების უზრუნველყოფის მიზნით; და
- ბ) უზრუნველყოს მხარეთა თანამშრომლობა, რომლებიც ეწევიან მეზღვაურთა სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურებას ზღვაში და ნავსადგურში და დაინტერესებული არიან მისი განვითარებით.

მუხლი 7

მოცემული კონვენციის რატიფიკაციის შესახებ ოფიციალური სიგელები რეგისტრაციისათვის ეგზავნება შრომის საერთაშორისო ბიუროს გენერალურ დირექტორს.

მუხლი 8

1. მოცემული კონვენცია სავალდებულოა შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის მხოლოდ იმ წევრებისათვის, რომელთა სარატიფიკაციო სიგელები გენერალური დირექტორის მიერ არის რეგისტრირებული.
2. იგი ძალაში შედის გენერალური დირექტორის მიერ ორგანიზაციის ორი წევრის სარატიფიკაციო სიგელების რეგისტრაციის თარიღიდან თორმეტ თვეში.
შემდგომში მოცემული კონვენცია ორგანიზაციის წევრი ყოველი სახელმწიფოსათვის ძალაში შედის მისი სარატიფიკაციო სიგელის რეგისტრაციის თარიღიდან თორმეტ თვეში.
3. შემდგომში მოცემული კონვენცია ორგანიზაციის წევრი ყოველი სახელმწიფოსათვის ძალაში შედის მისი სარატიფიკაციო სიგელის რეგისტრაციის თარიღიდან თორმეტ თვეში.

მუხლი 9

1. ორგანიზაციის ყოველ წევრს, რომელმაც მოახდინა მოცემული კონვენციის რატიფიკაცია, მისი თავდაპირველი ძალაში შესვლის დღიდან ათი წლის შემდეგ შეუძლია მისი დენონსირება. დენონსაციის შესახებ განცხადებით, რომელსაც რეგისტრაციისათვის გაუგზავნის შრომის საერთაშორისო ბიუროს გენერალურ დირექტორს, დენონსაცია ძალაში შედის მისი რეგისტრაციის თარიღიდან ერთ წელიწადში.
2. ორგანიზაციის ყოველი წევრისათვის, რომელმაც მოახდინა მოცემული კონვენციის რატიფიკაცია და წინა პუნქტში აღნიშნული ათი წლის შემდეგ ერთი წლის ვადაში არ ისარგებლა ამ მუხლის გათვალისწინებული დენონსაციის უფლებით, კონვენცია ძალაში რჩება მომდევნო ათი წლისათვის. და შემდგომში მისი დენონსაცია შეუძლია ყოველი ათი წლის გასვლის შემდეგ ამ მუხლით გათვალისწინებული წესით.

მუხლი 10

1. შრომის საერთაშორისო ბიუროს გენერალური დირექტორი შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის ყველა წევრს ატყობინებს ორგანიზაციის წევრთა მიერ მისთვის გაგზავნილი ყველა სარატიფიკაციო

სიგელის და დენონსაციის შესახებ განცხადებების რეგისტრაციის თაობაზე.

1. ატყობინებს რა ორგანიზაციის წევრებს მიღებული მეორე სარატიფიკაციო სიგელის რეგისტრაციის თაობაზე, გენერალური დირექტორი მათ ყურადღებას მიაპყრობს მოცემული კონვენციის ძალაში შესვლის თარიღს.

მუხლი 11

შრომი საერთაშორისო ბიუროს გენერალური დირექტორი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს გაეროს წესდების 102 მუხლის შესაბამისად რეგისტრაციისათვის უგზავნის ამომწურავ ცნობებს ყველა სარატიფიკაციო სიგელისა და დენონსაციის შესახებ განცხადებების თაობაზე, რომლებს რეგისტრაციაც მან მოახდინა წინა მუხლების დებულებათა შესაბამისად.

მუხლი 12

იმ შემთხვევაში, თუ საერთაშორისო ბიუროს ადმინისტრაციული საბჭო ამას საჭიროდ მიიჩნევს, იგი გენერალურ კონფერენციას წარუდგენს მოხსენებას მოცემული კონვენციის გამოყენების შესახებ და განიხილავს კონფერენციის დღის წესრიგში მისი სრული ან ნაწილობრივი გადასინჯვის საკითხის შეტანის მიზანშეწონილობას.

მუხლი 13

1. თუ კონფერენცია მიიღებს ახალ კონვენციას, რომელიც მთლიანად ან ნაწილობრივ გადასინჯავს მოცემულ კონვენციას, და თუ ახალი კონვენციით სხვა რა არ არის გათვალისწინებული:

ა) ორგანიზაციის რომელიმე წევრის მიერ ახალი, გადამსინჯველი კონვენციის რატიფიკაცია ავტომატურად, 9 მუხლის დებულებათა მიუხედავად იწვევს მოცემული კონვენციის დაუყოვნებლივ დენონსაციას იმ პირობით, რომ ახალი გადამსინჯველი კონვენცია ძალაში შევიდა;

ბ) ახალი გადამსინჯველი კონვენციის ძალაში შესვლის დღიდან მოცემული კონვენცია დახურულია ორგანიზაციის წევრთა მიერ რატიფიკაციისათვის.

2. მოცემული კონვენცია ყველა შემთხვევაში ძალაში რჩება ფორმითა და შინაარსით ორგანიზაციის იმ წევრებისათვის, რომლებმაც მოახდინეს მისი რატიფიკაცია, მაგრამ არ მოუხდენიათ გადამსინჯველი კონვენციის რატიფიკაცია.

მუხლი 14

მოცემული კონვენციის ინგლისურ და ფრანგულ ტექსტებს თანაბარი ძალა აქვთ.

რეკომენდაცია N173

ზღვაში და ნასადგურში მეზღვაურთა სოციალურ საყოფაცხოვრებო მომსახურების შესახებ

შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის გენერალური კონფერენცია, რომელიც ჟენევაში მოიწვია შრომის საერთაშორისო ბიუროს ადმინისტრაციულმა საბჭომ და 1987 წლის 24 სექტემბერს შეიკრიბა თავის სამოცდამეთოთხმეტე სესიაზე, ითვალისწინებს რა ნავსადგურებში მეზღვაურთა საყოფაცხოვრებო მომსახურების შესახებ 1936 წლის რეკომენდაციის და მეზღვაურთა საყოფაცხოვრებო მომსახურების შესახებ 1970 წლის რეკომენდაციის დებულებებს, ადგენს რა ზღვაში და ნავსადგურში მეზღვაურთა სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების შესახებ მთელი რიგი წინადადებების მიღებას, რაც სესიის დღის წესრიგის მეორე პუნქტია;

გადაწყვიტა რა ამ წინადადებებს მისცეს ამ რეკომენდაციის ფორმა რომელიც დაემატება მეზღვაურთა სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების შესახებ 1987 წლის კონვენციას.

იღებს ათას ცხრაას ოთხმოცდაშვიდი წლის ოქტომბრის მერვე დღეს მოცემულ რეკომენდაციას,

რომელსაც შეიძლება ეწოდოს მეზღვაურთა სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების შესახებ 1987 წლის რეკომენდაცია.

1. ზოგადი დებულება

1. მოცემული რეკომენდაციის მიზნებისათვის:

ა) ტერმინი: "მეზღვაური" ნიშნავს სახელმწიფო ან კერძო საკუთრების საზღვაო გემზე, გარდა სამხედრო ხომალდისა ნებისმიერ რანგში მომუშავე ნებისმიერ პირს;

ბ) ტერმინი "სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება" ნიშნავს საყოფაცხოვრებო და კულტურულ ღონისძიებებსა და სამსახურებს, აგრეთვე დასვენების ორგანიზაციისა და ინფორმაციის მიწოდების ღონისძიებებსა და სამსახურებს.

2. ხელისუფლების კომპეტენტური ორგანო, იმდენად, რამდენადაც მიაჩნია რომ ეს პრაქტიკულად განხორციელებადია, თევზსაჭერი გემის მფლობელთა და მეზღვაურთა ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან კონსულტაციების შემდეგ იყენებს მოცემულ რეკომენდაციებს კომერციული საზღვაო თევზჭერის მიმართ.

3. 1) წევრმა სახელმწიფოებმა უნდა განახორციელონ როგორც ნავსადგურში ისე გემზე მეზღვაურთა სათანადო სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების უზრუნველმყოფი, აგრეთვე პროფესიულ მოვალეობათა შესრულებისას მეზღვაურთა სათანადო დაცვის უზრუნველმყოფი ღონისძიებანი.

2) ამ ღონისძიებების განხორციელებისას წევრმა სახელმწიფოებმა უნდა გაითვალისწინონ მეზღვაურთა განსაკუთრებული საჭიროებანი. მით უმეტეს უცხოეთის სახელმწიფოებში მათი ყოფნის დროს და სამხედრო მოქმედებათა ზონაში შესვლისას, იმ თვალსაზრისით რაც ეხება შრომის უსაფრთხოებას, ჯანმრთელობის დაცვასა და დასვენების ორგანიზაციას.

4. სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურებისადმი კონტროლის ღონისძიებებში გათვალისწინებული უნდა იყოს მეზღვაურთა და გემთმფლობელთა წარმომადგენლობითი ორგანიზაციების მონაწილეობა.

5. სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება, რომელიც ხორციელდება მოცემული რეკომენდაციის შესაბამისად, ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ყველა მეზღვაურისათვის. ეროვნების, რასის, კანის ფერის, სქესის, რელიგიური მრწამსის, პოლიტიკური მოსაზრებების ან სოციალური წარმოშობის მიუხედავად, აგრეთვე იმ გემის რეგისტრაციის სახელმწიფოს მიუხედავად, რომელზეც ისინი მსახურობენ.

6. წევრმა სახელმწიფოებმა უნდა ითანამშრომლონ ზღვაში და ნავსადგურში მეზღვაურთა სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურებისადმი ხელშეწყობის საქმეში. ასეთი თანამშრომლობა უნდა გულისხმობდეს შემდეგს:

ა) ხელისუფლების კომპეტენტურ ორგანოთა შორის კონსულტაციას, რომლის მიზანია როგორც ნავსადგურში, ისე გემზე სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების გაწევა და სრულყოფა.

ბ) შეთანხმებებს სახსრების გაერთიანების შესახებ და დუბლირების თავიდან ასაცილებლად მთავარ ნავსადგურებში სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების ერთობლივი გაწევის შესახებ.

გ) საერთაშორისო სპორტული შეჯიბრებების ორგანიზაციას და სპორტულ ღონისძიებებში მონაწილეობისათვის მეზღვაურთა წახალისებას.

დ) ზღვაში და ნავსადგურში სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების საკითხებისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სემინარების ორგანიზაციას.

II. სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება ნავსადგურში

7. 1) წევრმა სახელმწიფოებმა უნდა გასწიონ ან უზრუნველყონ ისეთი სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების გაწევა, რომელიც შეიძლება საჭირო გახდეს ქვეყნის შესაბამის ნავსადგურებში.

2) წევრმა სახელმწიფოებმა კონსულტაციები უნდა გამართონ გემთმფლობელებისა და მეზღვაურების წარმომადგენლობით ორგანოებთან შესაბამისი ნავსადგურების განსაზღვრისას.

3) ხშირად უნდა მოეწყოს სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების სფეროში საქმიანობის შემოწმება, რათა იგი შეესაბამებოდეს მეზღვაურთა საჭიროებებს, რომლებიც იცვლება ნაოსნობაში ტექნიკური, საწარმოო და სხვა ცვლილებათა კვალობაზე.

8. 1) სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება უზრუნველყოფილი უნდა იყოს ეროვნული პირობებისა და პრაქტიკის შესაბამისად, ერთი ან მეტი ქვემოთ ჩამოთვლილის:

ა) სახელმწიფო ორგანოების მიერ;

ბ) გემთმფლობელთა და მეზღვაურთა ორგანიზაციების მიერ კოლექტიურ ხელშეკრულებათა შესაბამისად ან სხვა შეთანხმებულ ღონისძიებათა მეშვეობით;

გ) მოხალისეთა ორგანიზაციების მიერ.

2) უნდა განხორციელდეს იმის უზრუნველყოფის ღონისძიებანი, რომ საჭიროების შემთხვევაში მეზღვაურებს სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება, ნებისმიერი მოხალისე მუშაკის გარდა, მუდმივ საფუძველზე გაუწიონ ტექნიკურმა კომპეტენტურმა პირებმა.

9. 1) უნდა შეიქმნას სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამმართველოები. საჭიროების შემთხვევაში ნავსადგურების დონეზე, რეგიონალურ და ეროვნულ დონეზე, რომელთა ფუნქციები უნდა შეიცავდეს:

ა) არსებული სოციალურ-საყოფაცხოვრებო სამსახურის ეფექტიანობისადმი კონტროლს და იმისადმი კონტროლს, რომ უთუოდ არსებობდეს დამატებითი სამსახურები ან დაიხუროს ისეთები, რომლებიც ბოლომდე არ იყო გამოყენებული;

ხელშეწყობა და კონსულტაციის გაწევა სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურებისათვის პასუხისმგებელი პირებისათვის და ამ პირთა შორის კოორდინაციის უზრუნველყოფა.

2) სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამმართველოთა შემადგენლობაში უნდა შევიდნენ გემთმფლობელთა და მეზღვაურთა ორგანიზაციების, ხელისუფლების კომპეტენტური ორგანოების წარმომადგენლები და საჭიროების შეთხვევაში მოხალისეთა ორგანიზაციებისა და სოციალური ორგანოების წარმომადგენლები.

3) გარემოებათა კვალობაზე საზღვაო სახელმწიფოთა კონსულებმა და სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების უცხოეთის ორგანიზაციითა ადგილობრივმა წარმომადგენლებმა მონაწილეობა უნდა მიიღოს სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების სანავსადგურე, რეგიონალური და ეროვნული სამმართველოების მუშაობაში ეროვნული კანონმდებლობისა და წესების შესაბამისად.

10. 1) წევრმა სახელმწიფოებმა უნდა უზრუნველყონ მეზღვაურთა სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების შესაბამისი და რეგულარული დაფინანსება.

2) ეროვნული პირობებისა და პრაქტიკის შესაბამისად ეს დაფინანსება უნდა მოხდეს ერთ-ერთი ან მეტი ქვემოთ მოყვანილი ფორმით:

ა) გადახდა სახელმწიფო ფონდებიდან;

ბ) გადასახადები ან სხვა საგანგებო ანარიცხები სანაოსნო კომპანიების წყაროებიდან;

გ) გემთმფლობელების, მეზღვაურების ან სხვა ორგანიზაციების ნებაყოფლობითი შენატანები;

დ) სხვა წყაროებიდან ნებაყოფლობითი შენატანები.

3) თუ გადასახადები, მოსაკრებლები ან სხვა ანარიცხები სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურებისათვის სავალდებულო ხასიათს ატარებს, ისინი გამოყენებული უნდა იყოს მხოლოდ იმ მიზნით, რისთვისაც მათი გადახდა ხდება.

11. უნდა არსებობდეს მეზღვაურებისათვის ვარგისი სასტუმროები, ან საერთო საცხოვრებლები, თუ არის ამის საჭიროება. შესაბამისად უნდა განაგონ ასეთი სასტუმროები ან საერთო საცხოვრებლები. საფასური გონივრული უნდა იყოს, და, თუ ეს საჭირო და შესაძლებელია, გათვალისწინებული უნდა იყოს იქ მეზღვაურთა ოჯახების ცხოვრება.

12. 1) ნავსადგურებში უნდა შეიქმნას ან დაიხვეწოს სოციალურ-საყოფაცხოვრებო და კულტურული მომსახურების ღონისძიებანი. ისინი უნდა მოიცავდეს:

ა) ნაგებობებს კრებებისა და დასვენებისათვის, საჭიროების შემთხვევაში;

ბ) სასპორტო ნაგებობებს და სხვა შესაძლებლობებს ნაგებობათა გარეთ დასვენებისათვის, მათ შორის შეჯიბრებების მოსაწყობად;

გ) განათლების მიღების შესაძლებლობებს;

დ) თუ საჭიროა, პირობებს ღვთისმსახურებისა და პირადი კონსულტაციებისათვის.

2) მეზღვაურებს, თავიანთი საჭიროების შესაბამისად, შეუძლიათ ისარგებლონ იმ შესაძლებლობებით, რომლებითაც უფრო ფართო მოსახლეობა სარგებლობს.

13. თუ სხვადასხვა ეროვნების მეზღვაურთა დიდ რაოდენობას სჭირდება ისეთი მომსახურება, როგორცაა სასტუმროები, კლუბები და სპორტული ნაგებობები ამა თუ იმ ნავსადგურში, მეზღვაურთა წარმოშობის ქვეყნებისა და დროშის სახელმწიფოს ხელისუფლების კომპეტენტურმა ორგანოებმა ან ორგანოებმა, აგრეთვე შესაბამისმა საერთაშორისო ორგანიზაციებმა უნდა გამართონ კონსულტაციები და ითანამშრომლონ იმ ბვეყნის ხელისუფლების კომპეტენტურ ორგანოებთან და ორგანოებთან, რომელშიც მდებარეობს ნავსადგური. აგრეთვე ერთმანეთთან სახსრების გაერთიანების მიზნით და დუბლირების თავიდან ასაცილებლად.

14. 1) მეზღვაურებს უნდა მიეწოდოთ ინფორმაცია იმ სამსახურების შესახებ, რომლებიც არსებობს ყველა მშრომელისათვის შესვლის ნავსადგურში – განსაკუთრებით ტრანსპორტთან, საყოფაცხოვრებო და სანახაობით დაწესებულებებთან და საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან და ღვთისმსახურების ადგილებთან, აგრეთვე სპეციალურად მეზღვაურების მომსახურებასთან დაკავშირებით.

2) ასეთი ინფორმაცია შეიძლება მიეწოდოს შემდეგი გზით:

ა) ნაპირზე და, კაპიტნის თანხმობით გემზე გავრცელდეს ბროშურები ყველაზე გასაგებ ენებზე, რომლებშიც მოცემული იქნება გარკვევითი ინფორმაცია იმ მომსახურების შესახებ, რომელიც მეზღვაურებს გაეწევათ შესვლის ნავსადგურში ან მომდევნო ნავსადგურში, რომელშიც გემი შევა, აგრეთვე ბროშურები უნდა შეიცავდეს ქალაქისა და ნავსადგურის გეგმას.

ბ) უფრო დიდ ნავსადგურებში შეიქმნას საინფორმაციო ბიუროები, რომლებიც ადვილად მისაწვდომი იქნება მეზღვაურებისათვის და იქ მათ მოემსახურონ მუშაკები, რომლებიც უშუალოდ მისცემენ მათთვის სასარგებლო განმარტებასა და ინფორმაციას.

15. თუ საჭიროა, რომ მეზღვაურებს მიეცეთ შესაძლებლობა შესაბამისი სანავსადგურე რაიონიდან მოხვდნენ ქალაქში, ყველა გონივრულად გამართლებულ დროს ხელმისაწვდომ ფასად გამოეყოთ ტრანსპორტის საშუალებები.

16. ყველა შესაბამისი ღონისძიება უნდა განხორციელდეს ნავსადგურში ჩამოსულ მეზღვაურთა ინფორმირებისათვის:

ა) განსაკუთრებული საფრთხის და დავალებების და იმის შესახებ, თუ როგორ აიცილონ ისინი თავიდან;

ბ) ავადმყოფ პირთა დროული მკურნალობის აუცილებლობის შესახებ და ასეთი უახლოესი სამსახურების შესახებ;

გ) ნარკოტიკებითა და ალკოჰოლით გამოწვეული საშიშროებების შესახებ.

17. უნდა განხორციელდეს ღონისძიებანი, რათა უზრუნველყონ, რომ ნავსადგურში მყოფმა მეზღვაურებმა ისარგებლონ:

ა) დაავადებებისა და ტრამეების მკურნალობით პოლიკლინიკაში;

ბ) საჭიროების შემთხვევაში ჰოსპიტალიზაციით;

გ) სტომატოლოგიური მკურნალობით, განსაკუთრებით საგანგებო შემთხვევებში.

18. ხელისუფლების კომპეტენტურმა ორგანოებმა ყველა შესაბამისი ღონისძიება უნდა განახორციელონ, რათა გემთმფლობელებს და ნავსადგურში შესულ მეზღვაურებს მიაწოდონ ინფორმაცია ნებისმიერი საგანგებო კანონის ან წეს-ჩვეულების შესახებ, რომელთა დარღვევამაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას მათ თავისუფლებას.

19. მეზღვაურთა დაცვის მიზნით კომპეტენტურმა ორგანოებმა უნდა უზრუნველყონ სანავსადგურე რაიონებისა და მისასვლელი გზების შესაბამისი განათება, აღნიშვნა და რეგულარული პატრულირება.

20. 1) უცხოელ მეზღვაურთა დაცვის მიზნით უნდა განხორციელდეს ღონისძიებანი, რათა ხელი შეუწყონ:

ა) მათ კონსულტებთან დაკავშირებას;

ბ) კონსულტებსა და ხელისუფლების ადგილობრივ ან ეროვნულ ორგანოებს შორის ეფექტიან თანამშრომლობას.

2) ყოველთვის, როცა მეზღვაურებს რაიმე მიზეზით აკავებენ, წევრი სახელმწიფოს ტერიტორიაზე,

ხელისუფლების კომპეტენტურმა ორგანომ, მისი თხოვნით, დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს დროშის სახელმწიფოს და იმ სახელმწიფოს, რომლის მოქალაქეცაა მეზღვაური. ხელისუფლების კომპეტენტურმა ორგანომ დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს მეზღვაურს ასეთი თხოვნით მიმართვის უფლების შესახებ. სახელმწიფომ, რომლის მოქალაქეც არის მეზღვაური, დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს მეზღვაურის უახლოეს ნათესავებს. მეზღვაურის დაპატიმრების შემთხვევაში წევრმა სახელმწიფომ ამ სახელმწიფოთა საკონსულოების მუშაკებს უნდა მისცეს მეზღვაურის დაუყოვნებლივ ნახვის და მისი დაკავების პერიოდში რეგულარული მონახულების შესაძლებლობა.

3) დაკავებული მეზღვაურის საქმე დაუყოვნებლივ უნდა განიხილოს დადგენილი იურიდიული პროცედურის შესაბამისად, ხოლო დროშის სახელმწიფომ და იმ სახელმწიფომ, რომლის მოქალაქეცაა დაკავებული მეზღვაური, უნდა მიიღონ ინფორმაცია მოვლენათა განვითარების შესახებ.

21.1) უცხოეთის ნავსადგურებში რთულ მდგომარეობაში მოხვედრილმა მეზღვაურებმა უნდა მიიღონ ყოველგვარი პრაქტიკული დახმარება რეპატრაციის მოლოდინში.

2) თუ მეზღვაურთა რეპატრაცია ყოვნდება, ხელისუფლების კომპეტენტურმა ორგანომ უნდა აცნობოს ამის შესახებ დროშის სახელმწიფოს საკონსულო წარმომადგენელს ან ადგილობრივ წარმომადგენელს.

22. წევრმა სახელმწიფომ უნდა განახორციელოს, თუ ეს საჭიროა, თავდასხმისაგან და სხვა უკანონო ქმედებისაგან მეზღვაურთა დაცვის ღონისძიებანი მის ტერიტორიულ წყლებში და განსაკუთრებით ნავსადგურის მისადგომებთან გემის ყოფნის დროს.

III. სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება ზღვაში

23. 1) მეზღვაურებს გემზე უნდა გაეწიოთ სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება. შეძლებისდაგვარად ასეთი მომსახურება უნდა შეიცავდეს:

ა) ტელეგადაცემებსა და რადიოგადაცემებს;

ბ) კინოფილმებისა და ვიდეოჩანაწერების ჩვენებას, რომელთა მარაგი უნდა შეესაბამებოდეს რეისის ხანგრძლივობას და, თუ ეს აუცილებელია, დროის რეგულარულ შუალედებში უნდა განახლდეს;

გ) სპორტულ აღჭურვილობას, რომელიც შეიცავს ტანვარჯიშის იარაღს, სამაგიდო თამაშებს, საგემბანო თამაშებს;

დ) შეძლებისდაგვარად, პირობებს ცურვისათვის;

ე) ბიბლიოთეკას, რომელშიც იქნება პროფესიული და სხვა ლიტერატურა. წიგნების მარაგი უნდა შეესაბამებოდეს რეისის ხანგრძლივობას და დროის რეგულარულ შუალედებში უნდა განახლდეს;

ვ) შესაძლებლობებს გამოყენებითი ხელოვნებისათვის.

2. თუ ეს შესაძლებელია და პრაქტიკულად განხორციელებადი, უნდა განიხილოს გემზე მეზღვაურებისათვის ბარების მოწყობის საკითხი, თუ ეს არ ეწინააღმდეგება ეროვნულ, რელიგიურ ან საზოგადოებრივ წეს-ჩვეულებებს.

24. მეზღვაურთა პროფესიული მომზადების პროგრამები, თუ ეს აუცილებელია, უნდა შეიღავდეს სწავლებასა და ინფორმირებას იმ საკითხებზე, რომლებიც ეხება მათ ყოფას, მათ შორის ჯანმრთელობისათვის საზიანო ზოგად ფაქტორებს.

25. 1) იქ, სადაც ეს შესაძლებელია, უნდა უზრუნველყონ, რომ შესაძლებელი იყოს ნაპირთან გემის სატელეფონო კავშირი და იგი ხელმისაწვდომი ფასი ღირდეს.

2) ყოველნაირად უნდა უზრუნველყონ, რომ მეზღვაურებისათვის ფოსტის მიწოდება, შეძლებისდაგვარად, საიმედოდ და დროულად ხდებოდეს. აგრეთვე უნდა განხორციელდეს ღონისძიებანი, რათა მეზღვაურებმა არ გასწიონ დამატებითი საფოსტო ხარჯები მათგან დამოუკიდებელ გარემოებათა გამო კორესპონდენციის გადაგზავნის მიზნით.

26. 1) უნდა განხორციელდეს ღონისძიებანი ნებისმიერი მოქმედი ეროვნული კანონებისა თუ წესების ან საერთაშორისო აქტების შესაბამისად, რათა შეძლებისდაგვარად და გონივრულ ფარგლებში მეზღვაურებმა შეუფერხებლად მიიღონ ნებართვა, რათა ისინი ნავსადგურში მდგარ გემზე მონახულონ მეუღლეებმა, ნათესავებმა და მეგობრებმა.

2) აგრეთვე უნდა განიხილოს საკითხი იმის თაობაზე, მეზღვაურთა მეუღლეებს შეეძლოთ თან

ახლდნენ მათ ზოგიერთი რეისის დროს, როცა ეს პრაქტიკულად შესაძლებელი და გამართლებულია. ასეთ მეულეებს უნდა ჰქონდეთ სათანადო დაზღვევა ტრამვის მიღების, ან დაავადების შემთხვევისათვის; გემთმფლობელმა ყველანაირად ხელი უნდა შეუწყოს მეზღვაურს ასეთი დაზღვევის მიღებაში.

27. ნავსადგურში და გემზე პასუხისმგებელმა პირებმა ყოველი ღონე უნდა იხმარონ, რათა ხელი შეუწყონ მეზღვაურის ნაპირზე გაშვებას, შეძლებისდაგვარად, ნავსადგურში გემის შესვლისთანავე.

IV. ფულადი დანაზოგები და ხელფასის გადარიცხვა

28. ხელი რომ შეუწყონ მეზღვაურებს დააგროვონ დანაზოგები და გადაურიღხონ იგი თავიანთ ოჯახებს:

ა) უნდა მოგვარდეს მარტივი, სწრაფი და საიმედო სისტემა, რომელიც იმოქმედებს კონსულებისა და სხვა კომპეტენტური ორგანოების, გემების კაპიტნების, გემთმფლობელთა წარმომადგენლების ან საიმედო ფინანსური დაწესებულებების ხელშეწყობით, რაც მეზღვაურებს, კერძოდ, იმ მეზღვაურებს, რომლებიც სხვა ქვეყანაში არიან ან მსახურობენ სხვა ქვეყანაში რეგისტრირებულ გემზე, შესაძლებლობას მისცემს მოახდინონ თავიანთი ხელფასის დეპონირება, ან მისი მთლიანი ან ნაწილობრივი გადარიცხვა.

ბ) უნდა შეიქმნას ან გაფართოვდეს იმ სისტემის ფარგლები, რომელიც მეზღვაურებს გემზე ყოფნის ან ნაოსნობის დროს საშუალებას მისცემს გადაურიცხონ, თუკი ეს უნდათ, თავიანთი ხელფასის ნაწილი თავიანთ ოჯახებს დროის რეგულარულ შუალედებში.

გ) ეს გადარიცხვები დროულად უნდა მოხდეს და უშუალოდ იმ პირს ან იმ პირებს გადაერიცხოს, რომლებსაც მეზღვაური მიუთითებს.

დ) უნდა განხორციელდეს იმის უზრუნველყოფის ღონისძიებანი, რომ უცილობლად დადასტურდეს აღნიშნული პირის ან პირებისათვის მეზღვაურის ხელფასის ფაქტობრივი გადარიცხვა.